

GŁOS MIESZCZAŃSKI

Pismo tygodniowe poświęcone sprawom polskiego rękodziela, drobnego przemysłu, handlu i mieszczaństwa.

Przedpłata wynosi: kwartalnie 3 zł. — półrocznie 6 zł. — rocznie 12 zł. — **Cena pojedynczego egzemplarza 25 gr.**

Ceny ogłoszeń:	Zwykły (insertowy)	15 gr.	Nadzwyczajne	35 gr.	Na 1-ej stronie	50 gr.	Układ tabelaryczny 50% drożej
	Niezwyczajny	30 gr.	Po kronice	46 gr.	Drobne ogłosz. od słowa	7 gr.	Zamiejacowy 50% drożej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Kraków, ul. św. Krzyża 1. 11. — Tel. 8844. — Konto P. K. O. w Krakowie 404.420

Od Wydawnictwa.

Z powodu urlopów redakcyjnych w okresie
sierpnia „Głosu Miejszczańskiego” na czas wakacji.
Plan — w znacznie zwiększonej objętości —

O pojawieniu się najbliższego numeru naszego
zawiadomimy uprzednio P. T. Prenumeratorów.

Najbliższe niebezpieczeństwo

Obliczenia statystyczne z zakresu ruchu naturalnego ludności w Polsce dostarczają często under poręczającego materiału, a wnioski, jakie z tych cyfr należałoby wywnioskować, mogą wskazywać na wielkie niebezpieczeństwo, grożące trwale naszym narodem.

Przypatrzmy się cyfrom, podanym przez urzędowy organ „Wiadomości Statystyczne” odnośnie do przyrostu ludności różnych wyznań w IV-tym kwartale 1926 roku. Jeden kwartał wystarczy dla zobrazowania istotnego stanu rzeczy.

A więc w okresie sprawozdawczym zawarto w Polsce małżeństw rzymsko-katolickich okragło 19.000, urodzin zarejestrowano okragło 30.000, zgonów zaś 17.600. Mamy więc przyrost katolickiej ludności 12.400.

W tym samym kwartale przyrost ludności żydowskiej kształtuje się następująco: (Pamiętać należy, że ludność żydowska stanowi naogół 10% ludności na ziemiach polskich):

Małżeństw żydowskich zawarto (w okrągłych cyfrach) 1.900, urodzin było 4.300, zgonów 2.400. Liczność ludności żydowskiej 1.900.

(1) czyżby mówią powyższe cyfry?

Przedewszystkiem widzimy o blisko 10% większą śmiertelność wśród dzieci katolickich, w porównaniu ze śmiertelnością dzieci żydowskich.

Powtórę obserwujemy nierównie **sińiejszy** przyrost naturalny ludności żydowskiej w stosunku procentowym. Gdy bowiem przy 10 tysiącach małżeństw katolickich przyrost dał 12.400, to przy 1.300 małżeństw żydowskich wynosi on aż 1.900

Ten objaw silniejszego rozrzedzania się żydów niż chrześcijan występuje szczególnie jaskrawo w województwie krakowskim. Tutaj bowiem na 4.900 małżeństw katolickich wynosi przyrost 6.600, podczas gdy u żydów na 290 małżeństw przyrost daje prawie 580.

Trzeba było również uwzględnić, że żydowska ludność żyła w korzystniejszych warunkach materialnych i stał się problem, jak rozwijać i rozszerzać zakres ich działalności. W tym celu należało przede wszystkim, gromadząc w naszym miastach: rakowieckich, żyzdowskich, Już dził obserwujemy fakt, że cały szereg miast i miasteczek polskich jest albo całkowicie, albo w dużej mierze wieloletnio zasydlonych. Wykazują to chociażby wprowadzone ostatnio wybory do samorządów w Kongresówce i Wschodniej Małopolsce. Wszędzie tam element żydowski albo już w pełni ochwyceni magistratami, albo przynajmniej odgrywa bardzo poważną rolę i duży wpływ wywiera na życie tych samorządów. Jest to element, który karmi i solidarnie w imię swych interesów idzie do wielu wyborów. Skutek jest ten, że miasta polskie uczyniają być polskimi

Prace budowlane zaczęły się w roku 1923, w którym jednak budowlancie zaledwie przez trzy miesiące (VI—X). Były różne trudności w budowie, najcięższą zaś był brak gotówki i kredytu. Normalny tok pracy trwał dopiero od paru miesięcy t. j., do tego czasu pracowano w miarę możliwości i w ścisłej zależności od posiadanych funduszy.

Jest trzynaście zamkniętych potężnych, zbudowanych dla żwiru gigantycznych żuraw i trzech stałych, które co zaskądnie niewykończono. Hala ta czeka jedynie na wykończenie wewnętrzne, które jest kwestią zaledwie kilku tygodni. Również na zakończeniu jest wielka hala kontynuumowa, budowana b. praktycznie z wykluczeniem możliwości rozszerzenia, jest zarządy na podłożu polimeru z chłodziłami i maszynami, budowy i z podziurkowaniem i budowy dyfuzji. Wszystko to z podziurkowaniem i budowy dyfuzji. Wszystko to z podziurkowaniem i budowy dyfuzji.

konjunkturę finansową może być ukończono w stosunkowo krótkim czasie. W pełnym toku są również roboty ziemne w terenie b. ciężkim i niewygodnym (filistof, gлина). W jednym miejscu, gdzie ma przebiegać poczwórna odnoga kolejowa, maszyno wybrano

do 90 tys. m² ziemi; w innym miejscu znowu trasy, które nie zostały jeszcze przeliczone około 4 km. To daje pojęcie o trudnościach i wielkości prac. W tym czasie, jak pominie naprężenie, będzie należało, że gaziowici, wodolodzy zewnętrzni są już wykonanie

Do targowcu prowadzić będzie bieżnia kolejowa, długości przeszło 1 kilometr. Wal szarypy i most żelazny są dawno gotowe; obecnie jest w połowie budowa nawierzchni toru kolejowego, połowa toru (do mostu) jest już położona. Widąc więc, że miasto pracuje intensywnie. Dłutechacz budowa hali szewskiej kosztuje 265 tys. kamieniarz 92 tys. rzemieślnicza 97 tys. hala kontyniacyjna 120 tys. ogrodzenie, wodociąg 74 tys. roboty techniczne razem z wywiezieniem ziemi 91 tys. Koszt administracyjny wynosi 37 tys.

Człemu włożono dotychczas w budowę nowej targowicy 1.852 tys. zł. Za te pieniądze zrobiono dużo, bardzo dużo.

Na rok bieżący zlecono już szereg poważnych i pilnych robót, jak kanalizacje i wodociągi wewnętrzne, wykończenie wewnętrzne hali świń, budynków białych na ukończeniu. Ogółem zlecono robót bieżących, pilnych na 1,122 tys. zł.

Tak w zarysie przedstawia się budowa nowej centralnej targowicy w Mysłowicach.

Trzeba objeżdżać cały teren budowy, zobaczyć, co do dzieła miało zdołać podjąć i wykonać i trzeba razomajem się z dalszymi planami rozbudowy targowicy, a wtedy każdy przysięga, że tworzy się na Śląsku, w Polsce, w Europie dzieło kolosalnych rozmiarów: stworzenie tego dzieła będzie chłubił Myślowiec, Śląsk i Polski. Ale nietyko chłubił. W budowie targowicy jest zainteresowane całe państwo solidnie, jako jeden handel żydowski. Po zbudowaniu targowicy w Myślowicach skupi się handel żydowski, nierozejmąco i miejscem na eksport do krajów zachodnich Niemcy, Czechosłowacja, Austria. Przeto nowa targowica stanie się największym ośrodkiem handlowym Polski i światu. To trzeba umieć pojąć.

Największy w przyszłości ośrodek handlu mięsem w Polsce.

To czego Kraków nie umiał zrobić u siebie — zrobiły Mysłowice.

Nowa centralna targowica w Mysłowicach. — Stan budowy i wkłady finansowe. —
Dzieło zakrojone na europejską miarę. — Interes ogólny polski w targowicy. — Koniecz-
ność dalszych kredytów

2. Inicjatywy Magistratu myślowickiego odbyły się dnia 7 h. m. oględziny jwaś na nowej centralnej targowicy, która ma stać się chlubą miasta i Śląska i ośrodkiem handlu bydłem.

Obwarz. zajęty pod białową Łągowicy, wynosi 98 morgów; obwarz ten jest już otoczony murem.

Caly komplety gmachow targowicy ma objac:
hale swin na 3 tys. sztuk, hale bydla na 1.500 sztuk,
hale cielat, owiec i baranow na 200 cielat i 300 bara.

nów, halę kontumacyjną, halę przejściową, rzeźnię podroczną (poliejną), budynek kantyny i ekspedycji, budynek administracji, giełdy, hotelu, garażu, różno urządzenia techniczne, jak czyszczarnię wagonów, chłodnię, doły gnojowe i t. p.

Jak widać z tego, nowa centralna targowica będzie dziełem zakrojonem na europejską miarę, któremu nie poszczyci się dziś jeszcze wiele państw europejskich.

Jak chrześcijańscy rzemieślnicy w Przemysłu stworzyli organizację samopomocy?

Odezwę Towarzystwa Chrześcijańskich Rzemieślników w Przemyslu podjęto na swym terenie akcji zader politycznej dla zwrócenia na niego rzemieślników, a świadcząc, że biedność i analfabeta, jak dziś daje się odczuć wśród wielu organizatorów rzemieślniczych, nie jest obawom powszechnym. Rzemieślnicy w Przemyslu zdają sobie sprawę z tego, że jeżeli sami sobie nie pomogą, to nikt im z pomocą przyjść nie chce, stworzyli organizację o zadaniach: pomocy zawodowej, obrony i interwencji w władzę, oraz dla zabezpieczenia i pracy. Ponadto zorganizowali samopomocną kasę na wypadek choroby.

W związku z tem, wydało Two Chrześcijańskich Rzemieślników następująca odezwę:

„Głębokie położenie ekonomiczne naszego kraju spowodowało zniszczenie w produkcji, a stan ten odczuwamy my rzemieślnicy bardzo dotkliwie doświadczamy.

To naszego, obywatela polskiego przysięgamy się w wysokości stopnia i że, że nie jesteśmy zważą naszą zorganizowaną, że nie wszyscy należymy do własnego towarzystwa.

Zdani na łaskę losu, przysięgaliśmy ciężkimi nośnikami materialnym i pozostawiamy każdy sobie, jesteśmy niedolami do przeciwstawili się swojej ciężkiej doli.

To zniechęcenie do organizowania pracy społecznej u nas rzemieślników jest dla nas poważną barierą u nas rzemieślników, że z tego względu, że inne warstwy społeczne są zorganizowane w wieloletnią naszą związek, a jako takie wierzący nas, na czynnik mierzadziej, zdobywając dla siebie bardzo wiele i to często z krzywdą dla naszego stanu, jak my nadmierne podatki, wysoki opłatek ubezpieczeniowy i t. p.

Odezwę tą, zapraszamy wszystkich rzemieślników i przemysłowców chrześcijan, by w naszym interesie bezwzględnie zapisali się do naszego towarzystwa.

Każdy z nas dłużej o swoją i swojej rodziny przyszłość, powinien się zapisać na członka, wspomnieli nasze szereg, by i my, którzy najwięcej jesteśmy zniszczeni, społeczeństwu ze swoich krzywdy, jeżeli nie jako silni organizatorzy, jeżeli nie przysięgniemy to, co się nam słuszenie należy, a nie jak dotychczas byli uważani za koczowniczych w stosunku do innych warstw, które nie dały nam wiele zająć.

Członkiem naszego towarzystwa może być każdy, samostany, rzemieślnik i przemysłowiec, jeżeli tylko Wydział Tow. o odpowiadającej wielkości i t. p. nie przeszkadza.

Członek korzysta z porady fachowej w sprawach dotyczących rzemieślnika i jego warsztatu, oraz z interwencji i obrony tak w władzę jak i osób prywatnych, nie mniej i w zabezpieczeniu o kredyt i pracę.

Dalej korzysta członek z biuletynu, gazet, biuletynu i t. p. w uzależnieniu we własnym lokalu Towarzystwa, który jest obywateli oddzielenie wizerunku. Członek, który nie przekroczył lat 60, może zapisać się do funduszu zapomogowego za opłatą miesięczną 2 zł., za co po roku zaletnia otrzymuje w razie choroby po 15 zł. tygodniową i wizytę lekarską.

Zabezpieczenie takie jest dla nas konieczne, bowiem my rzemieślnicy zmuszeni płacić za swoich pracowników, sami nie mamy żadnego zabezpieczenia na wypadek naszej słabości.

Odpowiedz każdy członek, bez względu na wiek, po złożeniu wpisowego, w myśl regulaminu funduszu potrzebowego, nabiora prawa ubezpieczeniowego zaraz po przyjęciu z tem, że w wypadku śmierci członka lub jego żony, otrzyma pogrzebowe.

Z powyższego straszenia statutu wynika, że należenie do naszego Towarzystwa daje członkowi korzyści, a nado przez należenie do własnej organizacji, wymienione nietyko umiarkowane w nas ducha, ale wspólnie siebie zdołaliśmy dobrać i należenie nam stanowisko w społeczeństwie.

Odeknijmy się z tej biedności i zrozumiemy już, że to wielka prawda, że za życia będziemy już nie sobą, sami zdołaliśmy. Zdobycia tylko silny — a sta się tylko organizacja.

Świat nie czeka, więc w walce o byt, w walce o lepsze jutro dla siebie i naszego kraju, niech nie braknie zadowolonego rzemieślnika i przemysłowca w naszym szeregu!

Prosimy zapisywać się jak najszybciej, tembardziej, że wiele już straciłamy, a i reszta stracimy, jeżeli u nas będą ludzie i nami kierować inną sferą, a nie my sami.

Zawierzamy do współpracy i czekamy ze szczerem i ludzkim sercem.

WYDZIAŁ.

Protest m. Ket przeciw naruszeniu spoczynku niedzielnego

Mieszkający w okolicy miasta Ket wzięli żywy udział w ogólnej akcji chrześcijańskich mieszkańców o obronie nieznajomości niedzieli. W tym celu w dniu 12 czerwca, b. r. zwołano na przewodnictwem burmistrza p. Elwara Zajączka wielką wiec przy współudziale organizacyj społecznych, katolickich i rzemieślniczych, a to w obecności 238 delegatów. Rozmowa, celowa na tym wielkim zgromadzeniu.

I. Odpowiedzi niedzieli jest w całym cywilizowanym świecie: prawnym, szanownym i wywołanym przez przewodników handlowych i rzemieślniczych i popieranym w całym świecie przez prawników demokratycznych.

II. Znaczenie na spoczynku niedzieli w przemysle i handlu obraża nietyko uczucia religijne i niewolno obraża większość różnorodnej ludności polskiej, ale grozi wzrost prawodawstwa, niechceni narodowi polskiemu jak zamach na 3-letnie przykazanie, a więc na prawo Boże i jako sprzeciwienie się konstytucji z 17 marca, która religijny katolicki przyznaje stanowisko narodowe w państwie, a więc jest to także zamach

na prawo świeckie.

III. Niedopuszczalne jest, aby interesy mniejszości przeważały nad interesami religijnymi i narodowymi większości polskiego społeczeństwa.

IV. Wskazywaniem historycznych chrześcijan w Polsce do konkurencji w dniu świętym bez odpowiednio przez cały rok ze zwołanymi naradami spoczynku niedzielnego.

V. W niedziele handel polski i tak będą zwyciężać, a z powodu małego zrozumienia ludności, przemysł i handel skupiony w rękach mniejszości narodowej, zyska więcej ze strąty interesów rzemieślników i narodowych.

VI. Zbliżamy tego, co mają dziś polscy obywateli i kopalni, zawieszają, że jesteśmy ludźmi, którzy nie należy odpowiednik niedzieli, który ze względu ekonomiczno-społecznych jest bardzo ważnym.

VII. Przekładem może być Anglia i jej kultura wysoka, gdzie przecież spoczynku niedzielnego jest w bezwzględnie poszanowaniu i gdzie nawet w hotelach i w pokojach gościnnych byłoby do czytania w dniu niedzieli i świętowania dla gości.

morjał zaznacza co następuje: Zważywszy, że zabezpieczenie zgali, mające na celu ujednolicenie przematu żyta ha nękę 63 proc. dla da, według opinii radu, znacznie oszczędzić zbioru, które, jako artykuł eksportowy, przyczynić się może znaczenie do poprawy naszego handlu zewnętrznego, konferencja mistrzów piekarzy postanowiła, przed zamierzeniem radu w tym kierunku przez propagowanie wyroku spoczynku żytnego tylko z maki 65 proc. Jednocześnie konferencja mistrzów piekarzy zwraca się do radu, aby wszelkie tary, niż 65 proc. przetrzymała, zarówno wywazy, jak i niszcz, był topiony, a winni wykreśleni surowo karą. Co się tyczy umorowania przesłuchania, konferencja mistrzów piekarzy, zważywszy, że 1) niewiadomo, jakie rezultaty wykaże omówienie przematu żyta z 50 do 65 proc., 2) wypowiedzenie jednocześnie naszego gatunku maki żytniej i pszennej do wywazy wywoła duże niezadowolone zgali konsumuentów, 3) techniczna kontrola nad przestrzeganiem nowej normy przemalowej żyta i pszeniny jednocześnie będzie trudna, konferencja wywołała się przeciwko 60 proc. przemalowi pszenicy.

Przedstawiciel piekarzy w Warszawie

Walka z brudem Przyszła kolej na piekarnie żydowskie.

W Warszawie zabrano się energicznie do tematu niechluby w piekarniach żydowskich, z których zezg zakwalifikowano do niewłaściwego zamknięcia. Jedną z tych piekarni znajdowała się w odległości niepełnych 5 metrów od niewyłącznie białej uliczki półwiosnowej, z której nikt nie w znaczonej ilości sładzą na pieczywie i roznoszą zarząki, tyfus, czerwonkę etc.

Nadu grzebie, że wszystkich żydowskich piekarniach stwierdzono, istnieje ogromne ilości owadów t. zw. pszcisków.

za brud i niechluby nakładano się na piekarni w trybie doradczym kary administracyjne, przeważnie pozostawiano jeśm im terań doprowdzenia piekarni do porządku pod groźbą ich zamknięcia.

Podobnie rozwija piekarni przemalowaną w ostatnich czasach i w Krasnym w Krasnym Żydyści sobie nabrała, i w tym także były jakżeż czyste i czyste.

Konwikt znowu wita a nadzwyczajnych, które doprowadzić aby należało, przedstawiono do dyżu Wójciowską krakowską, która po konferencji z przedstawicielami celów i organizacjami pracowniczymi zażądała bezwzględnie wywazy pieczywa w nowo z snoty na niedziele. Wykrył ten — jak wiadomo — niśm miejsce w piekarniach żydowskich.

O akademii fryzjerską w Krakowie.

W niedziele, 17 b. m. odbył się w Złazynie w Poznaniu zjazd obywateli polskiego Związku polski celów fryzjerskich. Jest mianowicie, że na zjazd ten celów celów następujących: polski uchwalono przez Zarząd:

„Domagamy się od miarodajnych czynników utworzenia państwowego akademii fryzjerskiej dla mistrzów i pomocników, w miejscowościach: Krakowie, Warszawie, Wilnie, Łwowie i Poznaniu.

Domagamy się od miarodajnych czynników, aby do uosobienia się żądać ulgowości 6-letniej praktyki pomocniczej oraz że pracowanie w celu echaupierzego nie uważa się jako obłgą praktykę.

Domagamy się prawa dla Komisji egzaminacyjnej mistrzowskiej, a je konfika przez winowatych kandydatów w czasie, który się odbywa, komisja komisji egzaminacji i echaupierzego, może być wówczas egzaminacyjną od egzaminu na pierwszy certyfikat wygodnie wogóle nie dopuścić.

Wywóz polskich moli zagranicę.

Państwowy Instytut Eksportowy w najblizszym czasie ma zamiar zwołać konferencję przedstawicieli fabryk melowych w Polsce, celom zorganizowania Związku eksportowego przemysłu melskiego. Sprawa została podjęta w związku z ponownymi koniunkturami na całym świecie rynków zamorskich i europejskich dla wywozu moli polskich, którzy przy pewnych zmianach co do typu i przystosowania do potrzeb zagranicznych klientów, mają wszelkie szanse do przyjęcia się na rynkach zagranicznych.

Memoriał piekarzy do Rady Ministrów

w sprawie przemalu żyta i pszenicy.

Konflikty wykonawczy I. zjazd mistrzów piekarzy Rzeczypospolitej w Warszawie wystosował do rady ministrów memoriał, w którym, powołując się na zamierzenia rady wyłania zarządzeń

na okres gospodarczy 1927/28 r., dotyczących gospodarki zbożowej i przemysłu piekarskiego, wyraża opinie i steruje spraw.

O normalizacji przemian żyta i pszenicy me-

